

YÖNETMELİK

Gıda, Tarım ve Hayvancılık Bakanlığından:

**RUAM HASTALIĞINA KARŞI KORUNMA VE
MÜCADELE YÖNETMELİĞİ
BİRİNCİ BÖLÜM**

Amaç, Kapsam, Dayanak ve Tanımlar

Amaç

MADDE 1 – (1) Bu Yönetmeliğin amacı; Ruam hastalığına karşı hastalıktan korunma ve hastalıkla mücadele edilmesini sağlamaktır.

Kapsam

MADDE 2 – (1) Bu Yönetmelik; Ruam hastalığından şüphe edilmesi durumunda hastalığın bildirimi, şüphe edilen ve hastalık teyidi yapılan işletmelerde hastalığın kontrolü ve hastalıktan korunmak için alınması gereken önlemleri kapsar.

Dayanak

MADDE 3 – (1) Bu Yönetmelik; 11/6/2010 tarihli ve 5996 sayılı Veteriner Hizmetleri, Bitki Sağlığı, Gıda ve Yem Kanununun 4 üncü maddesine dayanılarak hazırlanmıştır.

Tanımlar

MADDE 4 – (1) Bu Yönetmelikte geçen;

- a) Bakanlık: Gıda, Tarım ve Hayvancılık Bakanlığını,
 - b) Gözetim: Herhangi bir hayvancılık işletmesinin, işletmecisinin veya bunların faaliyetlerinin dikkatli bir şekilde gözlemlenmesini,
 - c) Hastalık teyidi: İntradermik Mallein ya da laboratuvar sonuçlarına dayalı olarak yetkili otorite tarafından hastalık varlığının ilanını,
 - ç) Hayvan sahibi veya bakıcısı: Hayvanların mülkiyetini haiz veya ücret karşılığında veya ücretsiz, muhafaza etmekle görevlendirilen, gerçek veya tüzel kişi veya kişileri,
 - d) İl/ilçe müdürlüğü: İl gıda, tarım ve hayvancılık müdürlüğü ile ilçe müdürlüğünü,
 - e) İmha: Öldürülen hayvanların veya öldürülen hayvanlara ait ürünlerin toplanması, nakil edilmesi, depolanması ve çukura gömülerek veya yakma ünitelerinde yakılarak yok edilmesini,
 - f) İşletme: İçinde hayvanların yetiştirildiği veya muhafaza edildiği herhangi bir kuruluşu,
 - g) Karantina: Bulaşıcı bir hayvan hastalığına yakalanmış hayvanların, hastalığın yayılmasının önlenmesi için geçici olarak diğerlerinden ayrılması biçiminde alınan önlemler,
 - ğ) Mihrak: Yetkili otorite tarafından hastalık varlığının doğrulandığı, hastalığın seyrettiği işletmeyi,
 - h) Resmî veteriner hekim: Bakanlık adına görev yapan Bakanlık personeli veteriner hekimi,
 - ı) Ruam hastalığı (mankafa hastalığı): Burkholderia mallei isimli bakteri tarafından oluşturulan, insanlara da bulaşabilen, tektırnaklı hayvanların bulaşıcı hastalığını,
 - i) Serbest veteriner hekim: 6343 sayılı Kanuna göre mesleğini serbest olarak icra etme yeteneğine sahip veteriner hekimi,
 - j) Veteriner Kontrol Enstitüsü Müdürlüğü: Hastalığın teşhisinden, mücadelesinden ve gözetim programlarından sorumlu olan doğrudan Bakanlığa bağlı Enstitü Müdürlüğünü,
 - k) Yetkilendirilmiş veteriner hekim: Bakanlıkta görevli veteriner hekimler dışında, verilecek resmî görevleri yürütmek üzere Bakanlık tarafından yetki verilen veteriner hekimi,
 - l) Yetkili otorite: İl ve ilçe müdürlüğünü,
- ifade eder.

İKİNCİ BÖLÜM

**Hastalık Bildirimi, Hastalıktan Şüphe Edilmesinde ve Hastalığın Tespitinde Alınacak Önlemler,
Epidemiyolojik Araştırma**

Hastalığın bildirimi

MADDE 5 – (1) Ruam hastalığının varlığı ya da varlığından şüphelenildiğinde, hastalığın; hayvan sahibi, bakıcısı veya hastalığı takip eden serbest veteriner hekim tarafından yetkili otoriteye bildirilmesi zorunludur.

Hastalıktan şüphe edilmesi halinde alınacak önlemler

MADDE 6 – (1) Tektırnaklı hayvanlardaki burun akıntısı, burunda ülser, çene altı lenf yumrularının ağrısız şişkinliği veya deride ağrısız şişkinlikler yahut sebepsiz zayıflayan, vücut harareti değişiklik gösteren, öksüren ve yapılan tedaviye cevap vermeyen, testisleri şişmiş ve iltihaplı hayvanlar Ruam hastalığından şüpheli kabul edilir.

(2) Hastalıktan şüpheli tektırnaklı hayvanlar ayrı bir yerde muhafaza edilir.

(3) Şüpheli hayvanlara resmi veteriner hekim veya yetkilendirilmiş veteriner hekimler tarafından mallein testi

uygulanır.

(4) İşletmeye tektırnaklı hayvan giriş çıkışı yasaklanır.

(5) Şüpheli hayvanların bulunduğu işletmede alınan önlemler, Ruam hastalığının varlığının veya şüphe durumunun ortadan kalktığına resmi olarak tespit edilmesine kadar devam eder.

Hastalık tespit edilmesi halinde alınacak önlemler

MADDE 7 – (1) Mihraktaki şüpheli hayvanlara uygulanan mallein testi pozitif ise resmi veteriner hekim ya da yetkilendirilmiş veteriner hekim hastalık raporu düzenler. Toplanan hayvan sağlık zabıtası komisyonu hastalık çıkış kararı alır ve ilan eder. Hastalık teyit edilen işletmede karantina tedbirleri uygulanır. Ruam hastalığında uygulanan karantina tedbirleri hastalık teyit edilen işletmeyle sınırlıdır.

(2) Mallein uygulaması sonunda hasta oldukları anlaşılan tektırnaklı hayvanlar öldürülür ve imha edilir. Şüpheli hayvanlar sahibinin göstereceği ve resmi veteriner hekim veya yetkilendirilmiş veteriner hekim tarafından uygun bulunan bir yerde gözetim altına alınarak yirmi gün sonra yeniden teste tabi tutulur. Bu test sonucunda müspet ve şüpheli çıkanlar ruamlı kabul edilerek öldürülür; menfi çıkanlar ise serbest bırakılır.

(3) Ruam tespit edilen hayvanla aynı işletmede bulunan tüm tek tırnaklı hayvanlar hastalıktan şüpheli olarak intradermik mallein testine tabi tutulur. İşletmelerde, birinci teste menfi reaksiyon veren hayvanlara yirmi gün sonra tekrar test uygulaması yapılır. Bu uygulamada menfi çıkanlar serbest bırakılır. Müspet çıkanlar öldürülür. Şüpheli çıkanlar yirmi gün sonra tekrar teste tabi tutulur. Bu üçüncü test sonucunda müspet ve şüpheli bulunanlar öldürülür, menfi sonuç verenler serbest bırakılır.

(4) Ruam hastalığından ölen veya öldürülmesine karar verilen hayvanlar imha edilecekleri yerlere kapalı vasıtalarla sevk edilir. Nakil sırasında burun akıntılarının çevreye bulaşmaması için gerekli tedbirler alınır. Üzerine sönmemiş kireç dökülerek derin çukurlara gömülür. Nakilden sonra vasıtalar dezenfekte edilir.

(5) Ruam hastalığı çıkan veya hasta hayvanların muhafaza edildiği işletmeye dışarıdan hastalığa duyarlı hayvan girişine izin verilmez. Hastalık teyit edilen işletmeden her türlü madde ve malzeme ile hayvan yemlerinin çıkarılması yasaklanır, hasta hayvanlara ait gübreler yakılır.

(6) Bulaşmadan şüpheli olarak gözetim altına alınan hayvanların bulundukları yerden çıkarılmaları yasaktır.

(7) Hasta hayvanların bulundukları yerdeki yemlikler, zemin ve duvarlar ile alet, eşya ve malzemeler dezenfekte edilir.

(8) Ruam hastalığı insan sağlığı için tehlikeli olduğundan hastaların bulundukları yerlere bütün vücudu kapatan koruyucu giysi, maske ve eldiven olmadan girilmesine izin verilmez. Daha sonra bu kıyafetlerin uygun koşullarda imha edilmesi gerekir.

Epidemiyolojik araştırma

MADDE 8 – (1) Epidemiyolojik araştırma aşağıda belirtilen hususları sağlar.

a) Hastalığın işletmede farkına varılmadan veya kuşkulandıktan önce mevcut olabileceği sürenin uzunluğu,

b) İşletmede hastalığın muhtemel kaynağı ve enfekte olmuş veya bulaşmış olabilecek hastalığa duyarlı türden hayvanların bulunduğu işletmelerin belirlenmesi.

(2) Bakanlık tarafından bu Yönetmelikte yer alan önlemlere benzer ek kontrol önlemlerinin uygulanıp uygulanmayacağına ve bu Yönetmelikteki istisnai durumların uygulanmasına karar verilirken yapılan epidemiyolojik araştırmalar dikkate alınır.

Karantinanın kaldırılması

MADDE 9 – (1) Hastalar dışındaki hayvanlarda test sonucu menfi ise test yirmi gün sonra tekrarlanır. İkinci test sonucu menfi olanlar hastalıksız kabul edilir ve karantina temizlik ve dezenfeksiyon yapılarak kaldırılır.

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

Intradermik Mallein Uygulama ve Değerlendirilmesi,

Serolojik Muayene ve Kontroller

Intradermik Mallein uygulama ve değerlendirilmesi

MADDE 10 – (1) Mallein uygulanırken aşağıdaki hususlara dikkat edilir.

a) Mallein testi uygulanacak hayvanlara ve sahiplerine ait bilgiler EK-1'e göre deftere kaydedilir.

b) Uygulama yeri olan hayvanın boynunun iki tarafındaki orta kısımdan biri üzerinde 10 cm² büyüklüğünde bir sahanın kılları kırpılır ve dezenfekte edilir.

c) Elin baş ve işaret parmakları arasında deride bir kıvrım yapılarak uygulama yeri kompasla ölçülür ve uygulama yerindeki deri kalınlığı deftere yazılır.

ç) Test uygulanacak bölgeye, 0,2 ml. Mallein deri içine enjekte edilir. Enjeksiyon yerinde mercimek büyüklüğünde bir şişkinliğin olması gerekir. Şayet şişlik görülmez ve malleinin tamamının enjekte edilmediğine veya deri altına enjekte edildiğine dair bir şüphe hasıl olursa, test boynun diğer tarafındaki bölgeye aynı şekilde yeniden uygulanır ve bu değişiklik deftere yazılır.

(2) Test sonuçları aşağıdaki hususlara göre değerlendirilir.

a) Testin sonucu mallein tatbikinden yetmiş iki saat sonra okunur.

b) Öncelikle genel reaksiyonlar değerlendirilir. Vücut ısı kontrol edilir. Ağrı veya aşırı duyarlılık, sıcaklık ve

şışkinlikle karakterize ödem gibi lokal reaksiyonlar dikkatle muayene edildikten sonra deri kalınlığı kompasla ölçülerek defterdeki yerine yazılır.

c) Mallein tatbikinden önceki ölçüye göre;

- 1) 0-3 mm. ye kadar olan (2,9 mm. dahil) deri kalınlaşmaları, menfi,
 - 2) 3-5 mm. ye kadar olan (4,9 mm. dahil) deri kalınlaşmaları, şüpheli,
 - 3) 5 mm. ve daha yukarı deri kalınlaşmaları, müspet,
- olarak değerlendirilir.

Serolojik muayene

MADDE 11 – (1) Ruam teşhisinde serolojik test yapılmasına karar verildiği takdirde kan alma işi Mallein uygulamasından önce yapılır. Mallein uygulaması yapılmış ise uygulama tarihinden iki ay sonra kan numunesi alınarak serolojik test yapılır.

(2) Ruam hastalığının serolojik teşhisi, Bakanlıkça uygulamaya konulan teşhis kılavuzuna uygun olarak Veteriner Kontrol Enstitüsü Müdürlüğü tarafından gerçekleştirilir.

Kontroller

MADDE 12 – (1) Daha önce teste tabi tutulmamış olduğu tespit edilen hayvanlar ile riskli değerlendirilen veya kimlik belgesi bulunmayan tektırnaklı hayvanlar mallein testine tabi tutulur; eşekler klinik muayeneden geçirilir.

(2) Kaçak yollarla yurda girdiği tespit edilen at ve katırlar sağlık kontrollerinde mallein testine tabi tutularak müspet bulunanlar Bakanlığın belirlediği usul ve esaslara göre öldürülerek imha edilir.

(3) Damızlık, yarış veya atlı spor gibi sportif amaçla yetiştirilen tek tırnaklı hayvanlarda yapılacak olan ruam tarama muayenelerinde uygulanacak hükümler Bakanlıkça belirlenir.

DÖRDÜNCÜ BÖLÜM

Son Hükümler

Yürürlük

MADDE 13 – (1) Bu Yönetmelik yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

Yürütme

MADDE 14 – (1) Bu Yönetmelik hükümlerini Gıda, Tarım ve Hayvancılık Bakanı yürütür.